

**PARÇALANMIŞ AİLELERDEN GELEN 15-18 YAŞ GRUBU YETİŞTİRME YURDU
ÇOCUKLARIYLA NORMAL AİLE ÇOCUKLARINDA GÖRÜLEN ANKSİYETE VE
DEPRESYON SIKLIĞININ İNCELENMESİ¹****THE RESEARCH OF DEPRESSION AND ANXIETY FREQUENCY DİSTRIBUTION OF
BETWEEN 15-18 AGE, BROKEN HOME CHILDREN IN ORPHANAGE AND NORMAL
FAMILY CHILDREN****Yrd.Doç.Dr.Yaşar BARUT**Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana
Bilim Dalı, ybarut@omu.edu.tr, Samsun/Türkiye**ÖZ**

Çocuk bir ülkenin en önemli yatırımı ve bir anlamda geleceğidir. Sağlıklı ve çağdaş bir toplum yaratılmak isteniyorsa çocuğu; fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden bir bütün olarak ele alan sağlık ve eğitim hizmetlerine çok önem verilmelidir. bu nedenle bu araştırmada parçalanmış ailelerden gelen 15-18 yaş grubu yetiştirme yurdu çocuklarıyla normal aile çocuklarında görülen anksiyete ve depresyon sıklığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara'daki yetiştirme yurtlarında kalan 15-18 yaş grubundaki kız ve erkek öğrencilerle ailesi yanında kalan 40 kız ve 40 erkek öğrenciden oluşan toplam 160 kişi meydana getirmektedir. Araştırmanın bulgularına dayalı olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşmak mümkündür. Yetiştirme yurdunda ve ailesi yanında kalan kız öğrencilerin sürekli kaygı puanları, ailesi yanında ve yurttan kalan erkek öğrencilerinin puanlarından yüksek olarak bulunmuştur. Yani hem ailesi yanında ve nemde yetiştirme yurdunda kalan kız öğrenciler erkek öğrencilere oranla daha çok kaygılıdır. Yetiştirme yurdunda ve ailesi yanında kalan kız öğrencilerin depresyon puanları, ailesi yanında ve yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin depresyon puanlarından daha yüksektir. Ailesi yanında ve yetiştirme yurdunda kalan kız öğrenciler yine ailesi yanında ve yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilere oranla daha çok depresiftirler. Depresyon açısından yetiştirme yurdunda kalan kız öğrenciler ailesi yanında kalan kız öğrencilere oranla daha çok depresyonlu olarak bulunmuşlardır. Yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin pek çok nedenden dolayı son sınıflara doğru sayılarında bir azalma olduğu gözlenmektedir. Yine aynı şekilde yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerinde son sınıflara doğru sayılarında bir azalma olmaktadır. Bu durum okuldan ve yurttan ayrılmalar, yeni kazanç sağlayan işlere kaymalar şeklinde açıklanabilir.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, Anksiyete, Yetiştirme Yurtları**ABSTRACT**

The child is the most important investment of an country and constitute the future of it. If a healthy and contemporary society is to be created, physical and mental, emotional and social aspects of health and education services as a whole should be given much attention. Therefore, the aim of this study is to investigate the frequency of anxiety and depression levels in normal family children with 15-18 age group and children from fragmented families living in orphanages. The population of the research consists from 160 people consisting of 40 female and 40 male students who live in the 15-18 age group in an orphanage in Ankara. Based on the findings of the study, it is possible to reach the following conclusions. Trait anxiety scores of female students who were both living in the orphanages and also with their families were found to be higher than the scores of male students who were both living in the orphanages and also with their families. In other words, the girl students who were both living in the orphanages and also with their families are more anxious than the male students. The depression scores of female students who were both living in the orphanages and also with their families are higher than the depression scores of the male students who were both living in the orphanages and also with their families. The girl students who were both living in the orphanages and also with their families are depressed more than the boys who were both living in the orphanages and also with their families. In terms of depression, the girl students who who were both living in the orphanages families were more depressed than the girl students who who were both living with their families. It is observed that the number of most of female students staying in the orphanages decreased due to many reasons. In the same way, there is a decrease in the number of male students in the orphanages who were in the last grades. This can be explained by the separation from the school and the residence, and the shifts in jobs that generate new earnings.

Key words: Depression, Anxiety, Orphanage

¹ Barut, Y. (1992). Parçalanmış ailelerden gelen 15-18 yaş grubu yetiştirme yurdu çocuklarıyla normal aile çocuklarında görülen anksiyete ve depresyon sıklığının incelenmesi adlı, Hacettepe Üniversitesi / Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı Eğitimi'nda Prof. Dr. Meziyet Arı danışmanlığında tamamlanan doktora tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Çocuk bir ülkenin en önemli yatırımı ve bir anlamda geleceğidir. Sağlıklı ve çağdaş bir toplum yaratılmak isteniyorsa çocuğu; fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden bir bütün olarak ele alan sağlık ve eğitim hizmetlerine çok önem verilmelidir.

Bu nedenle bir toplumun uygarlık düzeyi, o toplumun çocuklarına verdiği değer ve hizmetlerle ölçülür demek yerinde olur (Tahir, 1974). "Bu bir kuşağın diğerlerine karşı duyduğu ilgi ve sorumluluk ölçütüdür" (Bronfenbrenner, 1970).

Normal şartlar altında çocuğun yetiştirilme, eğitilme ve korunmasında sorumluluk birinci derecede aileye, onun olmaması dağılması veya görevini yerine getirememesi durumunda da bu görev devlete düşmektedir.

Tarihin akışı içinde çocuklara karşı gösterilen özen ve çocukları korumanın kapsamı, o toplumun ekonomik, sosyal, kültürel gelişmesine ve toplum içindeki egemenlik şartlarına bağlı bulunmaktadır (İnan, 1968).

Bu nedenlerden dolayı her toplumun kendine özgü bir koruma anlayışı vardır.

Endüstriyel hayatın getirdiği kentleşme ve sanayileşme sürecinin aile kurumunda meydana getirdiği köklü değişimler, nüfus artışı, işsizlik ve evlilik dışı çocuğun kabulündeki geleneksel katı kurallar nedeniyle sayıca gittikçe artan korunmaya muhtaç çocuklar en önemli toplumsal sorunlardan biri haline gelmiştir.

En küçük toplum birimi olarak tanımlanan aile, insan yaşantısı üzerinde daha doğumdan önce başlayan ve doğumdan sonraki ilk gelişim yıllarından yaşamın sonuna dek etkinliğini sürdüren bir kuruluştur (Koptagel, 1981). Çocuğun biyolojik, psikolojik ve toplumsal tüm temel ihtiyaçları orada karşılanır. Ailenin çocukta beklentileri, ödül ve ceza sistemi çocukta yetenek ve davranış örüntülerinin gelişmesine katkıda bulunur (Gürkaynak, 1979). Aile içinde anne özellikle ilk yıllarda çocuk için bedensel ve duygusal bir önem taşır. Bu nedenle çocuğun hayatında temel bir rol oynar.

Bovvlby, yeni doğmuş bir bebek veya çocuk, sıcak bir aile ortamı içinde yetişmek, anne ile sürekli bir duygusal bağ kurmak ihtiyacı içindedir. Bu duygusal bağ, çocuk için olduğu kadar anne için de bir doyum ve sevgi kaynağı olmalıdır (Bovvlby, 1954). Diyerek ruh sağlığının önemli bir ilkesi üzerinde durmuştur. Anne ile bebek arasındaki bu duygusal etkileşim, onun ruhsal bakımdan sağlıklı gelişmesi, zihinsel yeteneklerinin uyarılması için en gerekli vitamindir. Bu nedenle ilk yaşlarda özellikle oral dönemde sevginin önemi çok büyüktür. Bebeğin ve genellikle çocukların sevgi görmeleri yetmez. Bu sevginin sürekli olması ve en çok güvenilen kişilerden gelmesi önemlidir. Sevgi veren kişilerin sürekli değişmesi bu sevgi yeterli olsa bile çocuklar için güven verici olmaz.

Anne ile ilk yıllarda duygusal yakınlık ve bir sevgi ilişkisi kurabilen çocuk, insanlarla ilişki kurmayı ödüllendirici bir olay olarak algılar. Annesinin onu sevmesi, değer vermesi onda bir değerli olma duygusu yaratır. Böylece insanlarca sevileceğine, sevlilmeye değer bir insan olduğuna ilişkin temel bir güven duygusu geliştirir (Özbek).

Spitz'in yaptığı araştırmalarda anne bakımından yoksun olarak yuvalarda büyüyen çocukların iyi beslenme ve bakılma koşullarına rağmen boylarının uzamadığı, kilolarının artmadığı, yürümelerinin, konuşmalarının tuvalet eğitimlerinin geri kaldığı belirlenmiştir. Ayrıca bu çocukların az ağladığı, uyarılara geç tepki verdiği, durgun ve çevreye karşı ilgisiz olduğu, baş sallama, kafa vurma gibi garip davranışlarda gösterdiği görülmüştür. Spitz, doğuştan beri yuvalarda büyüyen veya uzun süre hastanelerde tedavi gören çocuklarda rastlanan bu belirtilerin tümüne yuva hastalığı veya hastane hastalığı (Hospitaüzm) adını vermiştir ve tek neden olarak anne yoksunluğunu göstermiştir (Spitz, 1979).

Anne kadar baba yoksunluğu da normal gelişim için önemlidir. Baba yoksunluğunu inceleyen Stolz (1954) Andry (1960) Burton (1961) gibi araştırmacılar bu olgunun oedipal devrede cinsel rol benimsemeye, çatışmalara \ açacağını süper-ego veya vicdan gelişir in olumsuz etkileneceğine dikkati çekmişle. Jir (Yanbastı, 1971).

Sonuçta görüldüğü gibi aile duygusal gelişim kaynağıdır. Bugün çocuğun duygusal hayatının zihinsel hayatın dan önce geliştiği ve zihinsel ve psikososyal gelişimin önemli kaynağını oluşturduğu bilinmektedir (Şemin, 1979).

Gökçe, kurumlarla ilgili yaptığı araştırmada halen yürürlükte olan 6972 sayılı Korunmaya Muhtaç Çocuklar hakkındaki yasanın bütünüyle ülkenin şartlarına uygun düşüp düşmediğini ve uygulamada hangi noktaların yeterli ve yetersiz olduklarını belirlemeyi amaç edinmiştir. Bulgularına göre bu yasanın korunmaya muhtaç

olmayanların korunmasına imkan verecek boşluğa sahip olduğu ve gerçek korunmaya muhtaçların korunmalarını sağlayacak yeterliğe sahip olmadığı kanısına varmıştır (Gökçe, 1971).

Yörükoğlu, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı korunmaya muhtaç çocukları barındıran bir yuvada 151 çocuğu bedensel ve ruhsal yönden incelemiştir.

Çocukların yuvaya geliş yaşı, geliş nedeni, gelişteki boy ve ağırlık durumları önceki kayıtlardan çıkartılmıştır. Bedensel gelişim incelendiğinde 12-18 aylık gruptaki 30 çocuktan 5 tanesi boy bakımından, 4 tanesi de ağırlık bakımından yaşlarına uygun gelişme göstermişlerdir. 18-30 aylık 28 çocuktan 1 çocuk normal boy sınırları içinde, 5 çocuk da normal ağırlıktadır. 24-30 aylık çocuklar grubunda ise tek bir çocuk normal boy, üç çocuk da normal ağırlık göstermişlerdir.

Anormal davranışlar bakımından incelendiğinde yuvadaki çocuklar arasında Spitz'in belirttiği yerinde sallanma, çevreye ilgisizlik, garip el kol hareketleri, geviş getirme, aşırı ağlama gibi olumsuz davranışların çok yaygın olduğu ortaya çıkmıştır (Yörükoğlu, 1968).

Yanbasta, yetiştirme yurtlarında yaşayan 8-11 yaşları arasında ilkokula giden 60 kız çocuğu ile aileli 60 kız çocuğunu okul başarısı ve yetenek alanlarında karşılaştırmıştır. Sonuçta başarı ve yetenek alanlarında yetiştirme yurdu çocuklarının aileli çocuklara oranla her yaşta, grubunda düşük ortalamalar elde ettiklerini belirlemiştir (Yanbasta, 1973).

Tuncer ve Köseoğlu Bornova Erkek Yetiştirme Yurdunda ilkokul 1. ve 2. sınıfa giden 42 erkek çocuğu fiziksel, duygusal ve zihinsel özellikleri açısından klinik ve psiko- mitrek olarak incelemiştir. Bulgularına göre deneklerin yeterli beslenmelerine rağmen fiziksel gelişimleri yetersiz bulunmuştur. Altı olayda eğitilebilir (%14.28) aynı oranda öğretilebilir düzeyde zekaca gerilik belirlenmiştir. Bireysel özellikleri yönünden utangaçlık, otoriteden korku, güvensizlik, öfke, ileri derecede edilginlik ile ilişki kurmada yetersizlik dikkati çekmiştir.

Davranış bozukluğu olarak altını ısılatma, utangaçlık, parmak emme, yurttan kaçma, yalancılık, dilencilik, saygısızlık, saldırganlık, kavgacılık, yangın çıkarma, korkaklık, hayvanlara eziyet etme ve antisosyal davranışlar görülmüştür (Tuncer ve Köseoğlu, 1974).

Tuncer, yetiştirme yurdunda kalan 50 ilkokul çocuğunun okul uyum ve başarılarını incelemiştir, bulgularına göre çocukların çoğunun uyumlarının bozuk, dikkatlerini yüzeysel, davranışlarını sıkıntılı, heyecanlı ve sinirli olarak belirtmiştir (Tuncer, 1974).

Yavuzer, İzmir, Ankara ve Elazığ çocuk ıslah evlerinde 15-18 yaş arasındaki toplam 214 suçlu çocuğun psikososyal gelişimini incelemiştir. Sonuçta elde edilen bulgulara göre suçlu grubun kişilik yapılarında uyum kusuru, sinirlilik ve kaygı ile psikopatik belirtilerin etkin olduğu belirlenmiştir (Yavuzer, 1981).

2. MATERYAL ve METOD

Araştırmanın evrenini Ankara'daki yetiştirme yurtlarında kalan 15-18 yaş grubundaki kız ve erkek öğrencilerle ailesi yanında kalan 40 kız ve 40 erkek öğrenciden oluşan toplam 160 kişi meydana getirmektedir.

Bu çalışmada veri toplama araçları olarak sürekli kaygı envanteri ve beck depresyon ölçeği kullanılmıştır. Toplam 20 maddeden oluşan sürekli kaygı ölçeği bireyin içinde bulunduğu objektif ölçütlere göre nötr olan durumların çoğunu genellikle tehdit edici ve stresli olarak görme, algılama ve yorumlama eğiliminin olup olmadığını belirler. Maddeler sıklık derecesine göre 1-pek az 2- bazen 3-çoğu zaman 4-hemen her zaman gibi seçeneklerden biri işaretlenerek cevaplandırılır. Beck depresyon ölçeği yurt dışında ve son yıllarda ülkemizde depresyonu geçerli ve güvenilir biçimde değerlendiren bir ölçek olarak sıklıkla kullanılmaktadır. Ölçekte 21 depresif madde vardır. Basamaklar ağırlık olarak 0-3 arasında sıralanmıştır. Nötr ağırlıktan depresyonun şiddetine göre 4 puana çıkmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 63'tür.

Anketler öğrencilerin buldukları yerlere gidilerek iki anket birlikte uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde ortalama, standart sapma, t değeri gibi istatistiksel işlemler bilgisayarda yapılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular tablolar şeklinde aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1 :YetiştirmeYurdunda ve ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin yaş ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	x	s	t	Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu öğrenci	40	16.3	1.181	2.346	önemli
Ailesiyle öğrenci	40	16.9	1.105		0.05

Tablo 1'de görüldüğü gibi ailesiyle kalan erkek öğrencilerin yaş ortalamaları, yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin yaş ortalamalarından daha yüksektir. Gruplar arasındaki ortalama farkın önemli olup olmadığı t testiyle kontrol edilmiş ve yetiştirme yurdunda kalanlar lehine ortalama fark 0.05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur

Tablo 2: Yetiştirme Yurdunda ve ailesi yanında kalan kız öğrencilerin yaş ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	s	t	Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu öğrenci	40	16.05	1.131	1.971	önemsiz
Aileli öğrenci	40	16.52	1.012	0.05	

Tablo 2'de görüldüğü gibi ailesiyle kalan kız öğrencilerin yaş ortalamaları yetiştirme yurdu öğrencilerinden daha yüksek görülmekte ise de ortalamalar testiyle kontrol edilmiş ve aradaki fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 3: Yetiştirme Yurdunda ve ailesi yanında kalan kız öğrencilerin sürekli kaygı puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	s	t	Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu öğrenci	40	45.175	9.139	1.033	önemsiz
Aileli öğrenci	40	47.025	6.193	0.05	

Tablo 3'de görüldüğü gibi ailesi yanında kalan kız öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalamaları, yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin ortalamalarından yüksek görülmekte ise de ortalamalar t testiyle kontrol edilmiş ve fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4: Yetiştirme Yurdunda ve ailesi yanında kalan kız öğrencilerin Beck depresyon puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler n x	s	t	Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu öğrenci 40 19.6	11.225	0.226	önemsiz
Aileli öğrenci 40 20.125	9.495	0.05	

Tablo 4'de görüldüğü gibi ailesi yanında kalan kız öğrencilerin Beck depresyon puan ortalamaları yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin ortalamalarından yüksek görülmekte ise de ortalamalar t testiyle kontrol edilmiş ve fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 5: Yetiştirme Yurdunda ve ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler n x	s	t	Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu öğrenci 40 47.15	7.866		önemli
Aileli öğrenci 40 42.825	6.424	2.693	0.05

Tablo 5'te görüldüğü gibi yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalamaları, ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin puan ortalamalarından da ha yüksek görülmektedir. Ortalamalar arası fark t testiyle kontrol edilmiş ve fark 0.05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Tablo 6: Yetiştirme Yurdunda ve ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin Beck depresyon puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	s	t	Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu öğrenci	40	17.625	8.066		önemsiz
Aileli öğrenci	40	18.875	11.726	0.555	0.05

Tablo 6'da görüldüğü gibi ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin beck depresyon puan ortalamaları, yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin ortalamalarından yüksek görülmekte ise de ortalamalar arası fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 7: Yetiştirme Yurdunda kalan kız öğrenciler ile ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler n x	s	t	Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu kız 40 45.175	9.136		önemsiz
Aileli erkek öğrenci 40 42.825	6.424	1.130	0.05

Tablo 7'de görüldüğü gibi yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalamaları, ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin ortalamalarından yüksek görünmekte ise de ortalamalar arası fark t testiyle kontrol edilmiş ve anlamlı fark bulunmamıştır.

Tablo 8: Yetiştirme Yurdunda kalan kız öğrenciler ile ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin beck depresyon puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler n x	s	t Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu kız 40 19.6	11.225	önemsiz
Aileli erkek öğrenci 40 18.875	11.726	0.282 0.05

Tablo 8'de görüldüğü gibi yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin beck depresyon puan ortalamaları, ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin ortalamalarından yüksek görünmekte ise de ortalamalar arası fark t testiyle kontrol edilmiş ve anlamlı fark bulunmamıştır.

Tablo 9: Yetiştirme Yurdunda kalan erkek öğrenciler ile ailesi yanında kalan kız öğrencilerin sürekli kaygı puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	S	t Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu erkek	40	47.15	7.886	önemsiz
Aileli kız öğrenci	40	47.025	6.693	0.076 0.05

Tablo 9'da görüldüğü gibi yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalamaları, ailesi yanında kalan kız öğrencilerin ortalamalarından yüksek görünmekte ise de ortalamalar arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 10: Yetiştirme Yurdunda kalan erkek öğrenciler ile ailesi yanında kalan kız öğrencilerin beck depresyon puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	s	t Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu erkek	40	17.625	8.066	önemsiz
Aileli kız öğrenci	40	20.125	9.495	1.269 0.05

Tablo 10'da görüldüğü gibi ailesi yanında kalan kız öğrencilerin beck depresyon puan ortalamaları, yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerden yüksek görünmekte ise de ortalamalar t testiyle kontrol edilmiş ve fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 11: Yetiştirme Yurdunda kalan kız öğrenciler ile yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	s	t Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu kız	40	45.175	9.139	önemsiz
Yet. yurduerkek öğrenci 40	40	47.15	7.866	1.036 0.05

Tablo 11'de görüldüğü gibi yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalamaları, yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek görünmekte ise de ortalamalar t testiyle kontrol edilmiş ve gruplar arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 12: Yetiştirme Yurdunda kalan kız öğrenciler ile yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin beck depresyon puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	s	t Önemlilik Düzeyi
Yetiştirme yurdu kız	40	19.6	11.225	önemsiz
Yet. yurdu erkek öğrenci 40	40	17.625	8.066	0.904 0.05

Tablo 12'de görüldüğü gibi yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin beck depresyon puan ortalamaları, yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek görünmekte ise de ortalamalar t testiyle kontrol edilmiş ve gruplar arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 13: Ailesi yanında kalan kız öğrenciler ile ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı puanlarının ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	s	t Önemlilik Düzeyi
Aileli kız	40	47.025	6.693	önemli
Aileli erkek öğrenci	40	42.825	6.424	2.864 0.05

Tablo 13'te görüldüğü gibi ailesi yanında kalan kız öğrencilerin sürekli kaygı puan ortalamaları, ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek bulunmuştur. Ortalamalar t testiyle kontrol ve gruplar arasında fark anlamlı bulunmuştur.

Tablo 14: Ailesi yanında kalan kız öğrenciler ile ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin beck depresyon puan ortalamaları, standart sapmaları ve t değeri

Öğrenciler	n	X	s	t Önemlilik Düzeyi
Aileli kız	40	20.125	9.495	önemsiz
Aileli erkek öğrenci	40	18.875	11.726	0.523 0.05

Tablo 14'te görüldüğü gibi ailesi yanında kalan kız öğrencilerin beck depresyon puan ortalamaları, ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin puan ortalamaların-

Tablo 14'te görüldüğü gibi ailesi yanında kalan kız öğrencilerin beck depresyon puan ortalamaları, ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek görünmekte ise de ortalamalar t testiyle kontrol edilmiş ve gruplar arasında fark anlamlı bulunmamıştır.

4. TARTIŞMA ve YORUM

Araştırma bulgularıyla ilgili tartışma ve yorumlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1'de görüldüğü gibi ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin yaş ortalamaları yetiştirme yurdu öğrencilerine göre yüksek bulunmuştur. Bu bizim beklemediğimiz bir sonuçtu. Bunun nedeni araştırma yaptığımız Mamak Tuzluçayır Lisesinin gecekondu bölgesinde olması, köyden göçlerin fazla olması ve yakın köylerden öğrencilerin bu okulda okumalarından yüksek görülmekte ise de ortalamalar arası fark t testiyle kontrol edilmiş ve gruplar arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır. Aynı durum tablo 2'de de görüldüğü gibi kız öğrenciler için de söz konusudur. Aynı nedenleri kız öğrenciler içinde söyleyebiliriz. Yine Tablo 3 ve Tablo 4'te görüleceği üzere ailesi yanında kalan kız öğrencilerinin sürekli kaygı ve beck depresyon puanları yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin puan ortalamalarından yüksektir. Tuzluçayır Lisesinde okuyan öğrencilerin çoğunun ailesi sosyal güvenceden yoksun, gündelik işlerde çalışmaktadırlar. Bu durum duygusal problemleri fazla olan kız öğrencileri olumsuz yönde etkilemektedir. Tablo 7 ve tablo 8'de yetiştirme yurdunda kalan kız öğrenciler ile ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı ve beck depresyon puanları karşılaştırıldığında yetiştirme yurdunda kalan kız öğrencilerin puan ortalamaları yüksek bulunmuştur. Bu beklediğimiz bir sonuçtur, ilgili diğer araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Yetiştirme yurdunda kalan kız öğrenciler ile yetiştirme yurdunda kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı ve beck depresyon puanlarının ortalamaları karşılaştırıldığında erkeklerin sürekli kaygı puan ortalamalarının kızların ise beck depresyon puan ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir. Bu beklediğimiz bir sonuçtur, çünkü bayanların depresyona yatkınlıkları erkeklere oranla daha fazladır. Bulunan sonuç bu yöndeki hipotezi desteklemektedir.

Ailesi yanında kalan kız öğrenciler ile ailesi yanında kalan erkek öğrencilerin sürekli kaygı ve beck depresyon puanlarının ortalamaları karşılaştırıldığında kız öğrencilerin her iki ölçekten aldıkları puanların ortalamaları erkek öğrencilere göre yüksektir. Bu beklenen bir sonuçtur. Yapılan diğer araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Gökçe (1971) yetiştirme yurdunda kalan korunmaya muhtaç çocukların güvensizlik duyguları, korkular ve insan ilişkilerinde olumsuzluk olduğunu vurgulamıştır. Baş (1990) yetiştirme yurtlarında kalan korunmaya muhtaç ortaokul kız öğrencilerinin yaşlarının, durumluk ve sürekli kaygılarının ana-babasıyla yaşayan ortaokul kız öğrencilerine oranla daha fazla olduğunu bulmuştur.

Yörükoğlu ve ark. (1968) yuva çocuklarının bedensel ve ruhsal gelişim açısından ana ve babalarıyla yaşayan çocuklara göre daha geride kaldıklarını belirtmiştir.

5. SONUÇ

- ✓ Yetiştirme yurdundan gelen öğrenciler ile diğer öğrencilerin kaynaşmaları sağlanmalı bu öğrenciler dışlanmamalıdır.
- ✓ Yetiştirme yurtlarına alınacak olan personel çok iyi seçilmelidir.
- ✓ Yetiştirme yurdu personelinin hizmet- içi eğitimlerine ağırlık verilmelidir.
- ✓ Yetiştirme yurdu personelinin maaş ve diğer sosyal olanakları iyileştirilmelidir.
- ✓ Yetiştirme yurtlarında kalan çocukların problemleriyle ilgili araştırmalara olanak tanınmalıdır.
- ✓ Yetiştirme yurtlarıyla üniversitelerin ilgili bölümleri işbirliği halinde çalışmalıdırlar.

KAYNAKLAR

- Artan, Saliha (1982). Yetiştirme Yurdunda Yaşayan 10-12 Yaş Erkek Çocuklarında Korkular. Yüksek Lisans Tezi. A.Ü. Eğitim Fakültesi.
- Baş, Mesut (1990). Yetiştirme Yurdunda ve Ana-Baba Yanında Kalan Öğrencilerin Kaygı Düzeyleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi sayı:5, s.281-288.
- Bıyıklı, Latife (1976), Korunmaya Muhtaç Çocukların Gelişim Ve Uyum Sorunları. Doktora tezi, A.Ü. Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Bıyıklı, Latife (1982), Yetiştirme Yurdunda Yuvadan Gelen 7-11 Yaşlarındaki Çocukların Zihinsel Ve Psikososyal Gelişimleri. Doçentlik tezi. A.Ü. Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Bıyıklı, Latife (1983), koruyucu aile bakımı. Eğitim Fakültesi Dergisi,16,1.
- Bowlby, J. (1954). Soins Maternels et sante Mentelle, O.M.S, s.53, Ceneve, 1954.
- Bronfenbrenner, Ü. (1970). Two World of Childhood, us en ussr Nevvyork Russei sage, Foundation.
- Cılgar İbrahim (1989). Korunmaya Muhtaç Gençlerin Sorunları ve Yetiştirme Yurtları. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik Hizmetleri Daire Başkanlığı. Ankara.
- Çağlar, Doğan (1973). Türkiye'de Korunmaya Muhtaç Çocuklar Ve Eğitimlerine Genel Bir Bakış. Eğitim Fakültesi dergisi.6,1.
- Çağlar, Doğan (1982). Atatürk ve Cumhuriyet döneminde korunmaya muhtaç çocuklara sağlanan bakım, eğitim ve öğretim olanakları. Eğitim Fakültesi dergisi,15,2.
- Gökçe, Birsen (1971). Kimsesiz Çocuklar Sorunu. S.S.Y.B. yay. no:55 Ankara.
- Gürkaynak, İpek (1979). Sosyo-Ekonomik Düzey ve Çocuk. Doçentlik Tezi A.Ü. Eğitim Fakültesi s.2 Ankara.
- İnan, A.N. (1968) Çocuk Hukuku, A.Ü. Eğitim Fakültesi s.2.
- Koptagel, G. (1981) "Ruhsal Etkileşim Açısından Çocuk Ve Aile" Aile ve Çocuk, Ak ya. s.37, İstanbul.
- Nesrin, Hisli (1988) Beck Depresyon Ervanterinin Geçerliliği Üzerine Bir Çalışma. Psikoloji dergisi,6,22, s.118-126, Ankara.
- Nesrin, Hisli (1988) Beck Depresyon Ervanterinin Üniversite Öğrencileri İçin Geçerliliği Ve Güvenirliği. Psikoloji dergisi.7,23, s.3-13 Ankara.
- Öner, N. Le Compte, A. (1983) Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı. Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi yay. İstanbul.
- Özbek, A. Sosyal Psikiyatriye Giriş. A.Ü. Tıp Fak. yay. sayı:243 s.53.
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu (2828) Resmi Gazete 27 Mayıs, 1983.
- Spitz, A.R (1979). Hospitalizm: Akt, A.Yörükoğlu, çocuk Ruh Sağlığı s.32, Ankara.
- Sümbüloğlu, Kadir (1985). Sağlık Alanına Özel İstatistiksel Yöntemler. 2. baskı, Ankara.
- Şemin, Refia (1979). Ruh sağlığı, s.57, İstanbul.
- Tahir, Celal (1974). Öğrenci Problemleri. İş Bankası Yay. Ankara.
- Teğin, Buket (1980), Depresyonda Bilişsel Bozukluklar. Doktora Tezi Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Tuncer, O ve S, Köseoğlu (1974). Bir Erkek Yetiştirme Yurdundaki Çocukların Fizik, Emosyonel Ve Entellektüel Gelişimsel Özellikleri Tıp Dünyası,47,2, s.77-84.
- Tuncer, Oya (1974). Yetiştirme Yurdunda Kalan Çocukların Okula Uyum Ve Başarı Sorunları, Tıp Dünyası,47,3, s.121-127.
- Yanbastı, Gülgün (1973). Anne Yoksunluğunun 8-11 Yaşları Arasında Zihinsel Yetenekler Ve Okul Başarısı Üzerine Etkileri, Nöro-Psikiyatri Kongresi s.303, İstanbul.
- Yanbastı, Gülgün. (1971). Anne Yoksunluğunun Etkileri. Doktora Tezi, A.Ü.D.T.C.F. s.41 Ankara.

Yavuzer, Haluk (1981), Psikososyal Açıdan Çocuk Suçluluđu. İstanbul.

Yörükođu, Atalay (1968). Yuva Çocuklarında Ruh Ve Beden Gelişmesi Özellikleri. 4. Milli Nöro-Psikiyatri Kongresi Ekim 1968.